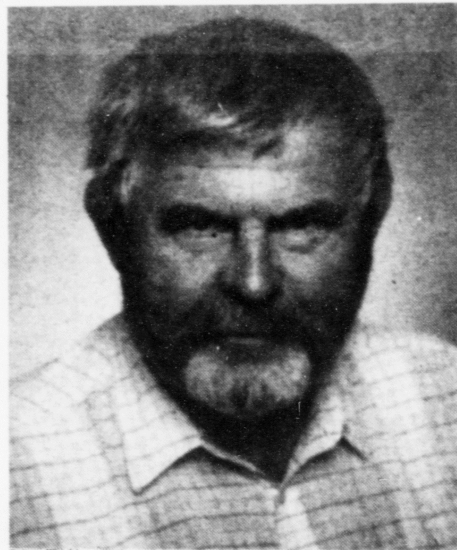

Talan um stuldur av grovasta slag

-Kanningar sum tær, ið Acadian Seracher hefur gjørt í føroyskum sjóøki, kunnu koma at kosta føroyska samfelagnum stórar upphæddir. Tær kunnu gera, at onnur stór seismisk feløg, sum hava víst føroyskum øki ans, nú eru minni áhugað, tí ein av teirra kappingarneytum longu hefur stolið týðandi upplýsingar. Harvið minskar virðið av eini kanning, sum føroyingar vilja hava aðrar at fara í gongd við, munandi. Eingin ivi er um, at skipið var innan fyri markið, og at talan tí er um ídn- aðarnjósnig. Hetta skrivar Sverre Dan Joensen, oljuserfrøðingur úr Bahrain. Tíðindablaðið Sosialúrinn hefur heitt á Sverra um at gera viðmerkingar til hend- ingina fríggjadagin, tá Hvidbjørnen kom fram á eitt útlendskt rannsóknarskip, sum ólógliga gjørdi kanningar á føroyskum øki.

Lørdag den 28. august på- greb det danske inspek- tions-skib »Hvidbjørnen« det amerikanske seismiske skib »Acadia Searcher« i forbindelse med udførelse af seismiske målinger inden for den færøske 200 sømle fiskerigrænse, på positi- onen 60 gr 22 min. nord og 6 gr. 48 min. vest. Samtidig var den også inden for det område der i.h. til bekendt- gørelse i »Statstidende« den 7. maj 1985 er erklæret for »dansk (nu færøsk) høj- hedsret over den kontinen- tale sokkel«, inden for hvil- ket, der kræves »bevilling til udforskning og udnyttel- se af naturforekomster«. D.v.s. »Acadian Search- er« har klart og tydeligt forbrudt sig mod interna- tionalt anerkendte afta- ler.

»Arcadian Searcher« er delvis ejet af firmaet »Seac- or Marine«, Louisiana, USA og delvis af »Digicon Geophysical«, Huston, Tex- as, USA.

Da der er tale om et hy- per-moderne »seismisk skib«, kan det overhovedet ikke have været i tvivl om i hvilken position, det har be- fundet sig, da det blev op- bragt.

Hvis et seismisk skib ikke ved hjælp af sit satellit-sty- rede navigations-system, og Decca-system, kan be- regne sin egen position in- den for få meter, er den ueg- net til at indsamle data på åbent hav, der skal tjene til bestemmelse af prøvebo- ringer. Der er med andre ord ikke nogen gyldig undskyldning for ikke at vide, hvor det befandt sig.

Spørgsmålet er så »hvor- for befandt det sig på denne position, og hvorfor udfør- te den »systematiske sei- smiske målinger« på dette sted».

Normalt pålidelige kilder oplyser, at den var i gang med et »spekulativt sei- smisk survey« vest for Shet- land og at den havde en skriftlig arbejdsinstruks til

at udføre seismiske under- søgelser i dette område på »spekulativt basis«, og at denne tilladelse var god- kendt og underskrevet af de relevante engelske mynd- igheder.

At skibet havde de engel- ske myndigheders tilladel- se til et »spekulativt seimisk survey« vil sige, at de engelske myndigheder giver firmaet, - eller det firma som tilladelsen er udstedt til - lov til uden betaling at sindsamle så mange data, de har lyst til, med det for- mål, at de kan »stykke en pakke sammen«, der giver så mange oplysninger om området, at det kan sælge »pakken« til olie-selskaber, der evt. er interesserede i at byde på fremtidige »explo- tation-koncessioner« for det pågældende område.

Ved et »spekulativt sur- vey« tager det seismiske fir- ma hele risikoen, for at der er tilstrækkelig interesse ved oliefirmaerne, til at salgsindtægterne kan dække

udgifterne i forbindelse med indsamlingen af oplys- ningerne.

Denne risiko formind- skes væsentligt, hvis det seismiske firma kan »levere de seismiske måleresultater fra de tilstødende områder, idet oliefirmaerne derved får et meget bedre helheds billede af området, så de ikke behøver at »enterpole- re grænseområderne«, men kender de »virkelige for- hold«. Yderligere får olie- firmaerne et materiale, der dækker et meget større om- råde, hvorfor de er villige til at betale mere for »den på- gældende pakke«.

Til gengæld vil de pågæl- dende olie-firmaer ikke væ- re interesserede i at købe »de samme oplysninger« fra et seimisk firma, der på et se- nere tidspunkt fra de færø- ske myndigheder får tilladel- se til et »spekulativt survey« i det færøske undergrunds område.

Yderligere kan den første pakke, der ikke er »fyldtest-

gørende for det totale færø- ske område« måske reducere nogle af oliefirmaerne, inter- esse for at indkøbe seimiske oplysninger fra den »re- sterende« del af det færøske område, og derved reducere antallet af potentielle olie- udforsknings firmaer for den færøske undergrund.

Det er med andre ord tale om et groft tyveri af infor- mationer fra Færøerne. (Industrispionage).

Det uheldige og farlige er imidlertid, at medens »Aca- dian Searcher« og andre seimiske fartøjer »uatori- serede industrispionage« kun kan give de pågældende seimiske firmaer en »lille« ekstraindtægt, løber Færø- erne en meget stor risiko for, at firmaer, der i foråret var interesserede i at udføre »spekulativt survey« på den færøske kontinental sok- kel», trækker sig tilbage, fordi andre »uatoriserede« seimiske firmer allerede har stjålet og videresolgt så mange oplysninger, at der ikke mere er nogen kom- merciel baggrund for et »spekulativt survey«.

D.v.s. Færøerne må selv be- tale for det seimiske survey for største parten af det færøske område. Medens res- ten af oplysningerne er Færøerne måske henvist til at »købe underhånden« fra de seimiske firmaer, der oprindeligt har stjålet oplys- ninger fra Færøerne. Det det trods alt vil være billigere for Færøerne end at betale for et helt nyt seimisk sur- vey.

Blot for at give et indtryk af, hvad der står på spil, kan jeg oplyse om at et »sei- smisk detail survey« af hele det færøske område »med tilhørende analyser« vil koste i størrelsesordenen 1/2 til 2 milliarder kroner, så det er ikke småpenge, der er tale om, hvis »industri-spi- onagen« forhindrer et »spe- kulativt survey«.

Hvad er et »spekulativt survey«

Visse store »velkvalifiser- de seimiske firmaer« kan arrangere »seimiske un- dersøgelser af hele det færøske område« uden at Færøerne skal betale nogen form for »cash« - Færøerne vil endda løbende modtage et vist procentvis beløb af salgsprovenuet, efterhå- den som det seimiske firma får solgt de indsamlede oplysninger til det forskelli- ge olie-firmaer.

Den eneste betingelse for en sådan »no pay« sei- smisk-aftale, er at det på- gældende firma får »en eksklusiv aftale om eneret- ten til indsamling og salg af seimiske data for hele det færøske område«.

Det må da kaldes »engod helheds-løsning«.

Der er med andre ord stor penge involveret i kun at udstede »een og kun een seimisk tilladelse«.

Straffe foran- staltninger og udstedelse af tilladelser

I h. til min mening er det ikke tilstrækkeligt, blot at udvise de seimiske skibe, der operer inden for det færøske område, idet de sand- synligvis allerede har be- handlet alle de ulovligt ind- samlede »tyvekoster«, og gemt dem væk, klar til vide- resalg, derfor bør skibet og det seimiske udstyr besla- glægges, - i det mindste indtil alle forhold er blevet grundigt undersøgt og veri- ficeret - og denne procedu- re bør bevist tage meget lang tid, yderligere bør en seimiske-specialist tilkal- des, for at »slette« de ulov- ligt indsamlede data. Skibet bør ikke forlade havnen før der har været en »politisag« - eller retssag«. Altsammen meget tidskrævende.

Når det seimiske skib er klar over, at det vil koste en

KORT OVER GRÆNSER FOR FÆRØERNES UNDERGRUND

